

A kis fiú árván marad.

Elgondolkozik nagy árvaságán.

Egy jólelkű árúsasszony pártfogásába veszi.

Karácsony napján nem találja ott pártfogóját.

A templomba kerül s ott hallja, hogy a kis Jézus születésnapja van.

A kicsi Jézus nagyon szerette a gyermekeket.

Ráesteledett, megint kiszorult az utcára.

Elment a templomhoz s kérte a kis Jézust, szólítsa magához.

Ne engedjük elpusztulni a szegény magyar gyermekeket!

D) Elmélyítés. Ilyenkor, karácsony felé minden ember szívében megmozdul a szeretet szava. Igyekeznek jót tenni másokkal, a nála szegényebbel vagy akiket szeret. Ne menjünk el mi se ez ünnep mellett részvétlen szívvel. Szegények vagyunk? Gondoljunk azokra, akik nálunk is szegényebbek! Nem tudnánk ezen az estén náluk begyujtani a kályhába? Nincs otthon valami elhasznált ruhánk a szegény gyermekek számára? Vagy valami elfelejtett régi játék, ételmaradék, vagy... talán a legszebb dolog, amit magyar gyermek tehet, adjon abból az ételből valamit a nála szegényebbnek, amit ő enne meg karácsony ünnepén. A kis Jézus nem fogja elfeledni az ilyen jótettet, ez lesz neki a legkedvesebb, amit adhatunk!

Karácsony estéjén aztán érezni fogjuk, hogy az lesz a legnagyobb ajándékunk, amit ilyen jócselekedet után a saját lelkiismeretünk mond jutalmul nekünk.

Karácsony után mindenki elmondja, kivel és milyen jót tett.

III. Összefoglalás. Az olvasmány tartalmának gondolatcsoportonkénti elmondatása. Az olvasmány tartalmának összefüggő elmondatása.

1941. december 2. hete.

Számolás és mérés.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Kivonás. Fizetés nagyobb pénzzel.

Nevelési cél: Gyakorlati számítások iránti érzék kifejlesztése.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A kocka határoló lapjairól tanultak felújítása.

b) Célkitűzés.

II. *Tárgyalás.* a) Szóbeli.

1. Számláljatok visszafelé 100-tól 2-vel, 99-től 2-vel! 3-val! 4-ével! Stb.

2. Mennyi 7 tízes — 3 tízes?

Megoldás: 7 tízes — 1 tízes — 1 tízes — 1 tízes = 4 tízes.

3. Vonjátok ki a következő métereket:

$$50-20=? \quad 1880-60=? \quad 560-50=? \quad 650-300=?$$

Részletösszefoglalás.

A kivonás gyors számlálás visszafelé.

4. Mennyi (kg)?

$$38-18=? \quad 58-38=? \quad 176-46=? \quad 354-54=?$$

Az a szám, melyből egy másik adott számot el kell venni, a KISEBBITENDŐ. Az a szám, mely megmutatja, hogy hány egységet kell a kisebbítendőből elvenni, a KIVONANDÓ. Ami a kivonás után a kisebbítendőből maradt, az a KÜLÖNBÉG vagy MARADÉK.

5. Mennyi $100-62$?

$$\text{Megoldás: } 100-60=40; 40-2=38.$$

Ezt a feladatot így is elvégezhetjük:

Mennyit kell a 62-höz hozzáadni, hogy 100 legyen?

Megoldás = 62-höz hogy 70 legyen kell 8,

70-hez hogy 100 legyen kell 30,

62-höz hogy 100 legyen kell $30+8=38$

Ez esetben a kivonást KIEGÉSZÍTÉSSEL végeztük.

$$100-62=38, \text{ mert } 62+38=100.$$

Ha a kivonandóhoz a maradékot hozzáadjuk, a kisebbítendőt kapjuk eredményül. Ez a kivonás próbája.

$$6. 5+?=8 \text{ (olv. } 5+3=8) \quad 16+?=25 \quad 38+?=46$$

$$6+?=9 \quad 8+?=12 \quad 18+?=23 \quad 57+?=62$$

7. Mennyi (fillér)

$$100-53=? \quad 100-36=? \quad 100-49=? \quad 100-25=?$$

8. Mennyi $46-29=?$

$$\text{Megoldás: } 46-20=26; 26-9=17$$

9. Mennyi (q)

$$45-37=? \quad 72-39=? \quad 68-32=? \quad 83-38=?$$

10. *Fizetés nagyobb pénzzel.*

Végül el 1 P-ből 8 f-t, mennyi marad?

$$\text{Megoldás: } 1 \text{ P} = 100 \text{ f}$$

$$100 \text{ f} - 8 \text{ f} = 92 \text{ f}.$$

11. Mennyi marad, ha 1 P-ből elveszünk:

$$6 \text{ fillért? } 40 \text{ fillért? } 67 \text{ fillért? } 87 \text{ fillért?}$$

12. Mennyit kapunk vissza 10 pengősből, ha fizetni kell:

$$20 \text{ fillért? } 53 \text{ fillért? } 72 \text{ fillért?}$$

13. Mennyit kapunk vissza 10 pengősből, ha fizetni kell:

$$3 \text{ P } 50 \text{ f-t? } 2 \text{ P } 8 \text{ f-t? } 1 \text{ P } 78 \text{ f-t?}$$

14. Károly erszényében van egy darab 10 P-ös és 15 f, kifizet belőle 87 f-t, mennyi pénze marad?

Megoldás: Az erszényből kiveszi a 10 P-t, marad ott 15 f. A 10 P-ből kifizet 87 f-t, visszakap 9 P 18 f-t. Ezt visszatesszi az erszényébe, mennyi marad ott? (9 P 28 fillér.)

III. Összefoglalás. Begyakorlás.

Mennyi marad, ha 10 P 25 fillérből elveszünk:

$$22 \text{ fillért? } 87 \text{ fillért? } 28 \text{ fillért?}$$

Mennyi marad, ha 11 P 18 fillérből kifizetünk:

2 P 5 f-t? 5 P 97 f-t? 9 P 72 f-t?

Házi feladat.

1941. december 3. hete.

Olvasmánytárgyalás.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Újévi népszokások c. olvasmány tárgyalása.

Nevelési cél: Örizzük meg régi szokásainkat, de ne higyjünk a babonának!

I. Előkészítés. a) Számonkérés. Az előző órán olvasott olvasmány felújítása, számonkérése.

b) Célkitűzés. Milyen ünnepek jönnek most, gyermekek? Minek az ünnepe a karácsony? És az Újév? Karácsonyról már beszéltünk, most beszéljessünk az Újévről.

II. Tárgyalás. a) Az olvasmány bemutatása.

A magyar nép szereti megőrizni a régi szokásokat. Ha karácsonykor is van sok-sok régi népszokás, annál több van Újévkor, különösen előtte este, Szilveszter estéjén. Erről olvassunk most!

Újévi népszokások.

Mióta művelődés van a földön, az embereknek mindig volt valamilyen időszámítása. A régi rómaiak Róma városának alapításától számították az időt (Kr. e. 753). A keresztény időszámítás alapja az a szent nap, amelyen a kereszténység megalapítója, Jézus Krisztus, a Megváltó született a betlehemi jászolban.

Ezt, az emberiség történelmében oly nevezetes napot, az évezredes hagyomány nagy ünneppé avatta. Egyike e nap a keresztény világ s a művelt emberiség legnagyobb ünnepeinek.

A nép költészete s képzelőtehetsége minden ünnepnek valami külső jelentőséget is tulajdonít. Ehhez képest az ünnepek hitbuzgó megülésén kívül a kiválóbb napokhoz századokon keresztül meggyökeresedett hagyományok, *szokások* fűződnek, melyeket a nép egybeköt az illető ünnepnapokkal.

Újesztendő napja forduló az emberi életben. A nép képzelete úgy fogja fel ezt a napot, mint amellyel az emberi élet egy bizonyos szakasza lezárult s egy másik, újabb veszi kezdetét. Noha az idő változatlan folyásában egy nap semmi különbséget sem jelenthet, mégis azt hisszük, hogy az mást fog hozni számunkra, mint az elmúlt. Az újesztendő ünnepe a reménységnek ideje. Mindenki valami szebbet, valami jobbat vár tőle.

Innen van a legáltalánosabb újévi népszokás, az újévi köszöntés. Ez a társadalom minden rétegében el van terjedve. Az úri nép levélben kíván: „Boldog új évet“, az egy-